

ความชุกของภาวะฉุกเฉินทางอายุรกรรมใน ขณะปฏิบัติงานทางทันตกรรม และความพร้อม ในการจัดการภาวะฉุกเฉินของทันตแพทย์ไทย

จิรวรรณ จิระกิจจา พบ.¹

บุญฤทธิ์ สอาดเอี่ยม²

สุทธา ภัทรสุภฤกษ์²

¹ ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² นิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาชนิดและความชุกของภาวะฉุกเฉินทางอายุรกรรมที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงานทางทันตกรรม ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้อาจใช้เป็นแนวทางให้ทันตแพทย์สร้างสมรรถนะในการป้องกัน และจัดการกับภาวะฉุกเฉินที่เป็นปัญหาจริงในคลินิกทันตกรรม และอาจเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปริญญาบัณฑิต

วัสดุและวิธีการ ศึกษาเชิงพรรณนาโดยส่งแบบสอบถาม ให้แก่กลุ่มตัวอย่างทันตแพทย์จำนวน 4,000 คน จากทะเบียนรายชื่อสมาชิกของทันตแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทย ช่วงระยะเวลารวบรวมแบบสอบถาม คือ เดือนมกราคม ถึงกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

ผลการศึกษา ได้รับแบบสอบถามตอบกลับจำนวน 464 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 11.6 ภาวะฉุกเฉินที่พบบ่อยที่สุดคือ ภาวะเป็นลมหมดสติชั่วคราว (พบ 16.16 รายต่อหนึ่งช่วงอายุการทำงานของทันตแพทย์) รองลงมาได้แก่ ภาวะระคายเคืองหายใจเกิน (3.53) ภาวะความดันโลหิตสูงรุนแรง (2.99) ภาวะน้ำตาลต่ำในเลือด (1.44) ปฏิกริยาไม่พึงประสงค์จากยาชาเฉพาะที่ (1.14) อาการปวดคันท่อน้ำออก (0.55) และภาวะชัก (0.42) ประมาณครึ่งหนึ่งของทันตแพทย์ (ร้อยละ 51.2) เชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการใช้อุปกรณ์ช่วยหายใจชนิดแบ็กวาล์ฟมาสก์ หรือแอมบู รู้จักการใช้อะดรีนาลีนมีเพียงร้อยละ 29.1 ทันตแพทย์เกือบร้อยละ 80 ไม่สามารถวินิจฉัยสาเหตุของภาวะฉุกเฉินในขณะที่ยังร้อยละ 36.2 คิดว่าสามารถให้การรักษาเบื้องต้นแก่ผู้ป่วยที่มีภาวะฉุกเฉินทางอายุรกรรม

สรุป ภาวะเป็นลมหมดสติชั่วคราวเป็นภาวะฉุกเฉินที่พบบ่อยที่สุด ภาวะฉุกเฉินทางอายุรกรรมชนิดอื่นๆ พบอุบัติการณ์รวมกันเพียง 10.7 ราย ในหนึ่งช่วงอายุการทำงาน ทันตแพทย์ส่วนใหญ่ยังไม่มั่นใจในการวินิจฉัยสาเหตุของภาวะฉุกเฉิน การเข้ายาเพื่อแก้ไขภาวะฉุกเฉิน และการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน

(ว ทันต จุฬฯ 2549;29:171-182)

คำสำคัญ: การจัดการภาวะฉุกเฉิน; ความชุกของภาวะฉุกเฉินทางอายุรกรรม; ปฏิบัติงานทันตกรรม

Prevalence of medical emergencies in dental practices and emergency management preparedness of Thai dentists

Jirawan Jirakijja M.D.¹

Boonyarith Sa-ardaum²

Sutha Phattharasupharerk²

¹ Department of Oral Surgery, Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University

² Dental student, Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University

Abstract

Objective To study the types and prevalence of medical emergencies occurring in dental practices. The evidence-based data may provide a guidance in which emergencies the dentists should be competent to manage and may contribute to improvement in undergraduate training in the field of emergency care.

Materials and methods The descriptive study was conducted by forwarding questionnaires to a sample of 4,000 dentists randomly selected from the Thai Dental Association's registry. The period of this postal survey was from January to February 2005.

Results There were 464 returns, a response rate of 11.6%. The most frequently reported emergency was fainting or syncope (16.16 case per a dentist's practising lifetime) followed by hyperventilation (3.53), severe hypertension (2.99), hypoglycemia (1.44), adverse reactions to local anesthetics (1.14), angina (0.55) and seizure (0.42). Around half of dentists believed that they would be able to use a bag-valve-mask device or AMBU. Only 29.1% felt competent to give adrenalin injection. Nearly 80% of dentists felt unable to diagnose the causes of emergencies. Meanwhile, 36.2% felt competent to undertake initial treatment of medical emergencies.

Conclusion Syncope was the most commonly experienced emergency. The overall incidence of other medical emergencies (excluding syncope) was 10.7 events in a practising lifetime. The majority of dentists felt unable to diagnose the cause of an emergency, to give emergency drugs and to perform basic life support.

(CU Dent J. 2006;29:171-182)

Key words: dental practice; emergency management; prevalence of medical emergencies.
